

Joan B. Fonollosa, CONSTITUÏM: “Si no ets independent, no pots aprovar formalment una Constitució”

written by Ramon Munné | 5 d'abril de 2016

Joan B. Fonollosa, membre de Constituïm. En Joan Fonollosa és enginyer industrial, actualment jubilat després d'una llarga carrera com a consultor d'empresa i professor universitari. Des de fa molts anys ha estat un activista per la independència.

Quin és l'objectiu de la iniciativa “Constituïm”?

El nostre objectiu és redactar un text constitucional per posar-lo al servei de la República catalana. Naturalment, ja sabem que no tenim cap mandat de ningú per fer-lo i per tant no tenim altra pretensió que lliurar-lo al Parlament perquè en faci l'ús que en cregui convenient. A més, un cop tinguem enllestida aquesta primera fase, volem obrir un debat públic sobre el nostre text, amb la gent i també amb experts d'arreu perquè el critiquin, l'esmenin, el trinxin si cal i en definitiva el millorin. La idea és que el debat a partir d'un text que t'interpel·la sempre és més fàcil i més productiu que partir d'un full en blanc. Ens agradaria que, atès que hi ha molt de debat i molta reflexió i molta participació al darrera del nostre treball, pugui ser una aportació important quan es produeixi el debat de veritat.

Quan va néixer i com s'organitza?

Constituïm neix de la confluència de tres iniciatives. La més coneguda és la del jutge, avui senador, Santiago Vidal, però n'hi ha dues més: una al voltant d'un grup de professionals i professors de la universitat anomenat constitutio.cat i una

tercera, de la qual en sóc l'impulsor, d'arrel estrictament ciutadana, que va néixer arran de la primera gran manifestació independentista del 2010 i després de quedar-se en un calaix durant tres anys, la sectorial d'enginyeria de l'ANC se la va fer seva.

Arran de la presentació pública que es va fer a l'Ateneu al gener del 2015, aquests tres grups ens posem a treballar conjuntament per fer un text consensuat entre tots, però que fos molt més que la suma dels tres. El grup constitucio.cat ja tenia un web propi on recollien aportacions ciutadanes i la fundació Les Voltes en va obrir una altra on es van penjar els tres textos per recollir també aportacions de la gent. A més es van fer tot un seguit d'actes pel territori on explicàvem què volíem fer i demanàvem aportacions de la gent. En total es van recollir més de tres mil aportacions via web, i d'un bon gruix d'actes de reunions amb idees i propostes. I amb tots aquests materials treballem.

Així doncs hi ha tres textos inicials i en sou els autors. Es tracta d'una negociació entre els tres grups, una mica com es pacten les lleis al Parlament?

En absolut, i això és el millor de tot: que no hi ha res d'això. Des del començament tots hem tingut molt clar que aquesta manera de treballar era exactament el que no s'havia de fer. Tots hi col·laborem amb voluntat de consens i sense egos: es tracta de fer la millor Constitució possible per poder tenir el millor país possible i per tant a hores d'ara ja no existeix cap de les tres Constitucions inicials. A més, hi ha els milers d'aportacions de la gent, que també tenen el seu pes. Jo crec que si agaféssim la darrera versió del text no hi trobaríem cap article que sigui copiat de cap de les Constitucions inicials. Pensa que portem més d'un any debatent i considerant cada article i cada paraula, o sigui que el procés d'elaboració ha estat molt meditat. Jo ho compararia a un procés de destil·lació, una vegada i una altra, fins a obtenir una substància molt pura i molt treballada.

Qui forma part en aquests moments de Constituïm?

Més enllà de noms concrets, jo crec que un dels grans valors del grup és que es tracta d'un conjunt de gent molt heterogeni. Hi ha advocats, economistes, historiadors, periodistes, enginyers com jo mateix... Laboralment també hi ha molta diversitat: professionals, treballadors públics, professors d'universitat... I ideològicament encara més: jo crec que des d'aquest punt de vista, tret del catalanisme independentista i la democràcia, hi deu haver ben poques coses en què estiguem tots d'acord. Bé... (riu) sí, la monarquia és una alta cosa on també estem d'acord a no voler-la.

I ja us enteneu, un grup tan divers?

Moltíssim. Tots tenim molt clar que si volem fer una Constitució de tots, hi hem de cabre tots, i per tant tots hem de cedir si cal. Però gairebé mai no cal cedir en el sentit estricte de la paraula, sinó que jo diria que sempre acabem trobant un punt d'equilibri que és satisfactori per a tots. I és que aquestes dues coses que t'he dit, el catalanisme i la democràcia, donen per a molt de consens. La nostra tradició jurídica, que reflecteix el tarannà pactista del catalans, té una capacitat insospitada per generar consens. Res a veure amb l'espectacle que de vegades veiem al Parlament i encara menys al Congreso. La combinació de generositat, democràcia i intel·ligència és un còctel imparable.

Ens aquests moments si preguntem als ciutadans quina diferència hi ha entre Constituïm, El País que Volem, Reinicia, Procés Constituent... creieu que sabrien què és cada cosa i entendrien per què calen tantes iniciatives similars?

Home... si sabrien dir quines diferències hi ha o no, depèn de com estiguin d'interessats en seguir l'actualitat política. Algú que només la segueixi de lluny es farà un garbuix. Però jo crec que no és dolent que existeixin tantes iniciatives perquè és una demostració de la vitalitat de la nostra democràcia. Pensa que tantes plataformes i tantes iniciatives implica molta gent treballant i pensant en el

mateix. Demuestra que no és cosa de quatre gats i crec que és un indicatiu que la República catalana tindrà una democràcia d'altíssima qualitat.

Per què no s'unifiquen totes aquestes plataformes, campanyes o iniciatives semblants?

Doncs probablement perquè no cal, almenys de moment i per a totes les que has esmentat. Ara bé, és evident que arribarà un moment que d'una manera o altra tots aquests esforços confluïran. Fixa't que tots tenim una cosa en comú: volem posar el nostre treball al servei del país perquè quan toqui hi hagi una base molt bona per saber com volem que sigui la Catalunya independent. N'estem fent els plànols des de perspectives diferents però complementàries.

Constituïm vol tenir un esborrany de Constitució enllestit a l'abril. Com encaixa això, en termes de temps i contingut, amb la feina que ara engega Reinicia?

Reinicia és una iniciativa nascuda a partir d'unes persones diferents, amb una metodologia diferent i un calendari diferent, però amb un objectiu comú amb el nostre: ajudar a fer la millor Constitució possible per poder tenir el millor país possible. Per tant, de moment anem treballant en paral·lel però és evident que arribarà un moment que confluïrem pel bé de l'objectiu que tots tenim, que vol dir pel bé de Catalunya. Estic segur que, arribat el moment, la gent de Reinicia tindrà la mateixa generositat amb què nosaltres treballem i seguirem treballant i per tant això serà una cosa natural. N'estic convençut.

I amb la recent Comissió d'Estudi del Procés Constituent, creada al Parlament?

Nosaltres sempre hem dit que lliurarem el resultat del nostre treball al Parlament, i de fet està previst fer un lliurament a finals d'abril. Per tant, serà una aportació que hi farem perquè en faci l'ús que cregui oportú.

Al principi esmentes que el vostre treball "pugui ser una

**aportació important quan es produeixi el debat de veritat".
Quin és el debat de veritat al qual et refereixes?**

El debat al Parlament o a la Convenció Constitucional que tingui el mandat popular per fer la Constitució de la República, és clar.

Com s'aprovarà la nova constitució catalana?

Aquest és un punt en el qual Constituïm, com a grup, no hi entra, i tampoc no sabem del cert com serà. És evident que el mandat democràtic passarà per unes eleccions i un Parlament constituents, però ens agradaria que no s'ho fes ell tot sol. Creiem que la feina de tanta gent que hi ha estat treballant durant tant de temps, no només nosaltres, sinó també altres grups com els que has esmentat fa un moment, no es pot perdre. Jo crec que la idea de la Convenció Constituent, formada per parlamentaris i no parlamentaris, no em facis dir en quina proporció, és una excel·lent idea. El que no s'ha de fer és repetir el que va passar al 1978 amb l'actual Constitució espanyola: una colla de polítics tancats en una sala que fan el que els sembla i et treuen un text acabat al qual el poble només pot dir sí o no. La democràcia al segle XXI no funciona així. I en un país com Catalunya, amb una tradició democràtica que podem remuntar sense vergonya fins a les Assemblees de Pau i Treva a l'alta edat mitjana, encara menys.

Fins a quin punt creieu que es pot avançar en una constitució nova, abans de proclamar la independència?

Si em preguntes la meua opinió personal, crec que és una qüestió d'ordre: si no ets independent, no pots aprovar formalment una Constitució. Per tant, suposo que oficialment gens, és clar. Ja veus el que passa amb les estructures d'Estat que està intentant muntar la Generalitat: ho impugnen tot. Imagina't si el Parlament creés una comissió per a la redacció d'una Constitució! Ara bé, això no vol dir que no es pugui anar avançant feina, perquè redactar-la no és cosa que es pugui fer en quatre dies, ni dels parlamentaris sols. Pensa que nosaltres portem un any llarg treballant, i tot això és

feina avançada. I de moment, pensar, debatre i escriure no està prohibit als ciutadans, tot i que ja sabem què li va passar al jutge Vidal i alguns del grup han patit també pressions i amenaces.

Ens podeu avançar les quatre idees més rellevants que creieu que els ciutadans valoraran de la nova constitució que prepareu?

Te'n diré tres que ja es van esmentar a l'acte de presentació pública del grup el passat 28 de gener: un poder judicial realment independent, que estigui al servei del poble i de la justícia; una gran consideració pels aspectes ecològics i un replantejament de la qüestió militar que alhora garanteixi la seguretat i permeti fer honor als compromisos internacionals de la República, sense necessitat de tenir un exèrcit convencional. I ja que me'n demanes quatre, t'hi afegiré un element que és probablement el que més s'ha repetit en els webs i en les trobades amb la gent: la potenciació de mecanismes de democràcia directa, i la responsabilitat dels electes davant dels seus electors.